

Prenumerationspris:

1/1 år Ekr. 2:—
1/2 " " 1:—
1/4 " " 0:50

Utgivare: Svenska Fokförbundet.

Redaktör: N. Bees, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varje onsdag.

Pren. pris till utlandet:

1/1 år Ekr. 3:—
1/2 " " 1:50
1/4 " " 0:75

Om vår blivande sommarfest i utländska tidningar.

Under rubriken "Allmän sångfest i det svenska Estland instundande ommar" skriver signatursen "E—d" i Svenskbygdens marsnummer följande:

"Den finlandssvenska sången har utan tvivel mäktigt bidragit till den nationella samlingsrörelse, som frambragt så många vackra resultat. Ej minst ha de stora allmänna sångfesterna sjungit folket samman och genom en talrik anslutning av sångare och publik mäktigt bidragit till att stärka svenskfolkets tro på sig självt och sin framtid.

Vid dessa tillfällen ha ofta stamförvanter från Finska vikens sydkust, estlandssvenska sångare och andra intresserade, närvarit och fört med sig starka intryck. Sångarna i Revals svenska kyrkokör, som deltog i den senaste allmänna sångfesten i Helsingfors, och folksekreteraren N. Blees, som framförde estlandssvenskarnas hälsning i ett uppmärksammat tal, voro imponerade ej mindre av den högt utvecklade sångkulturen än av omfattningen av den allmänskulturella verksamhet, som sångarbetet omspanner. I jämförelse med den svenska nationaliteten i Finland, som av utlänningar hedrats med namnet landets ryggrad ej minst för dess starka kulturella instinkter och dess lojalt fosterländska hållning trots den förföljelse den är utsatt för från finskt nationalistiskt håll — i jämförelse med den spelar den estlandssvenska bonde- och fiskarbefolkningen en mycket blygsam roll. Men i motsats till förhållandena i Finland

följer den estländska statsmakten en liberal och försonlig politik gentemot rikets språkminoriteter, varav jämväl den svenska nationaliteten är delaktig och sålunda har vägen till utveckling öppen och fri.

Som ett medel till samling kring gemensamma intressen framstår också här sången, som hos alla naturfolk har djupa rötter i folkmedvetandet. Under den senaste tiden har intresset för sången sökt sig uttryck i bildandet av lokala sångföreningar. Denna rörelse har dock rönt ett visst motstånd inom befolkningens egna led. En religiös väckelse, som redan på 70- och 80-talen tog sin början och leddes i en verklighetsfrämmande ensidigt religiös riktning, behäskar allt ännu vida lager och godkänner blott den religiösa sången. Emellertid är den ungdom, som besökt folkskolan och folkhögskolan, om än religiöst inriktad, intresserad av att — även i den världsliga sången — som termen lyder här — ge uttryck åt sina känslor. Sålunda ha sångföreningarna om än långsamt arbetat sig fram och räknat vid detta lag något över tvåhundra sångare på en befolkning av inemot 8,000 personer.

Men folket här, som ju är en spillra blott i jämförelse med Finlands vida mångtaligare svenska befolkning, är spritt på många små bosättningsområden och lever särskilt på öarna i en isolering, som varken för inviden eller samhället är lycklig. Som något oundvikligt framstår därför behovet av samling för att dessa folkgrupper må finna sig som en nationell enhet, som har

en uppgift såväl mot sig själv som mot den estniska staten. Ansatser ha redan tidigare sett dagen, men instundande sommar skall inleda en verksamhet på bredare bas och mot längre syftande mål. I detta syfte har man utfärdat kallelse till alla sångkörer och allmänheten att den 2 juli samlas till fest i sångens tecken.

En allmän sångfest! Tanken är onekligen djärv i betraktande av att här råder brist på krafter och att våra sångare ej uppträtt tidigare vid något större tillfälle. Under en viss oro och spännig emotser man därför den 2: dra juli, men fångslas samtidigt av att man beslutat skrida från tanke till handling.

För att emellertid detta första försök måtte nå sitt syfte i allmän anslutning och nationell uppräckning vill man ge dagen ett mångsidigare program än vad enbart sången kunde ge. Den skall uppvisa även andra sidor av vår folkkultur. Sångfesten förenas nämligen med en hemslojdsutställning omfattande såväl manlig som kvinnoslöjd. Den naturhushållning, som lyckligtvis ännu är rådande här, förklarar förhållandet att befolkningen är slöjdkunnig. Man uppför själv inte blott sina hus utan tillverkar även sina redskap, sitt husgeråd, sina kläder och övriga behovsartiklar, för att inte tala om båtar och fartyg. Om landskapet i yttre avseende bär prägeln av enformighet och husen ge intryck av gammaldags torfighet under sina tunga halm-tak, utvecklar befolkningen dock i fråga om vävnader och kläde-dräkt en konstfärdighet och

smak, som hos den av tiden oförvillade kulturmänniskan väcker beundran. Avsikten är att framvisa det vackra även i folkdräkter, delvis ännu allmänt nyttjade dem vi om möjligt söka införa för att sålunda möta tidens lystnad för bjäfs och grannlåt. Då feststyrelsen åtager sig att för utställarnas räkning försälja utställda hemslöjdsalster, döljer sig här avsikten att för hemslöjden öppna marknad och därmed. betingelser för denna att fortbestå och utvecklas. Och möjligheter att ge hemslöjden värdet av födkrok saknas ej. Kända och eftersökta äro redan t. ex. spetsen från Rågöarna, silverarbeterna från Runö och Rikull spinnrockarna, men det gäller som nämnt att göra även andra alster av hemslöjden kända.

I detta sammanhang må nämnas att jämte sångfesten och hemslöjdsutställningen anordnas ett lotteri till förmån för det svenska gymnasiet i Hapsal, som behöver ekonomiskt stöd, och på kvällen en folkfest, varav behållningen jämväl tillfaller nämnda ändamål. Festplats blir som nämnt badorten och staden Hapsal, vars förvaltning för ändamålet upplåter borggården inom det gamla slottet.

Sångfesten blir sålunda tillika en uppvisning av det kulturella livet i Svensk-Estland — den folkkultur som i kulturländerna merändels är ett minne blott men här i mångt trotsat tiden. Det "nya" kulturmänniskan här kan se och höra har ingivit feststyrelsen förhoppningen om att man från grannstaterna, främst Sverige och Finland, skall anordna turistresor till grannarna och stamfränderna söderom Finska viken — en uppmärksamhet som man här skulle sätta värde på.

Från mitt fönster. . .

Häromdan blev jag vittne till något mycket snuskigt. Jag mötte en äldre man ute på vägen och skulle just sträcka fram min hand för att hälsa på honom, men innan jag hann fatta hans, snöt han sig i handen, torkade den på rockskörtet och fattade min. O, ve! Den kändes klibbig och jag ryste. Tänk, så många grippbaciller jag fick i

min näve! Skulle jag hinna hem och tvätta mig, innan jag skulle ta nästa man i hand?

För säkerhets skull gick jag ner i diket och sköljde bort den värsta smutsen och smittan.

En annan gång var jag på en religiös sammankomst i en bondgård. I stället för att höra på ordets förkunnelse stordes jag av att någon oupphörligt hostade, harklade och spottade på golvet. Hade det ej varit så mycket folk, skulle jag flytt, men nu fick jag ta saken med lugn. Varje gång han spottade, kände jag kallsvetten tränga fram. För att göra det hela mera grundligt, såg jag, att varje upphostning torkades med foten!

Föga anade han, att det bara hastigare kom upp med dammet och fortsatte in i de övrigas lungor.

Nej, lägg bort den fula ovanan att spotta på golvet! Det är icke bara snuskigt utan även hälsovådligt. Kan du ej låta bli att spotta, skaffa dig då en spottkopp och du gör dig själv och andra en stor tjänst.

I somras såg jag något till, som även fyllde mig med vämjelse. Jag satt i motorbåten på väg hem från Hapsal. Mycket folk var i båten. En av karlarna drager upp en flaska brännvin ur byxfickan, tar sen en klunk och låter flaskan gå vidare till kamraterna.

Ett par av dem hostade då och då. Man kunde tydligen se, att det ej stod väl till med deras lungor. Den förrådiska lungsoten hade tagit dem i besittning och utan att karlarna själva hade den minsta aning därom, gjorde de lungsoten den största väntjänst. Varje gång de satte flaskan mot munnen, fastnade på den miljoner baciller, vilka sedan överfördes till nästa mans mun laget runt.

Go' vänner! Kunnen I ej låta bli att suppa, gören det då icke tillsammans med lungsiktiga eller andra sjuklingar! Sup helst icke i båtarna, som trafikera Hapsal. — Österby och Hapsal — Vormsö! Mången utlänning har på detta sätt fått en skev uppfattning om oss. Men framför allt, är det ytterst snuskigt och ohysvat.

Mera hyvsning, om jag får be!

Don Ossian.

Upprop till Svenskbygdens kvinnor, unga och gamla.

I alla tider ha kvinnornas arbete för samhällets gemensamma nytta varit större, än man velat erkänna. Deras arbete, om man nu velat erkänna det eller icke, har ej kunnat undvaras av skapelsens herrar.

Ute på langsbygden bero hemmen och deras existens mycket på kvinnornas arbetsförmåga och omtanke. Huru många äro icke de hem, där största bördan vilar på dem. Och jag tror mig ha rätt, då jag påstår, att det här ute i våra svenskbygder, mångenstädes är just kvinnan, som får utföra det allra mesta av allt arbete för familjens utkomst.

De arbeta med jorden, ladugården, de koka, sy, spinna, väva det som behöves för hushåll och medlemmar. Ofta måste man förundra sig över deras vackra vävnader. I alla länder börja de hemvävda alstern finna större och större efterfrågan och de betalas också bättre än fabriksalster. Det är därför som hemslöjdsföreningar grundats, och många duktiga kvinnor finna extra inkomst för sig och sin familj genom att till saluväva olika saker, såsom t. ex. borddukar, handdukar, lakanlärt, gardintyger, mattor, stickade vantar m. m.

Denna sommar skall, som bekant, firas en svensk sång- och hembygdsfest i Hapsals vackra slottspark.

Svenska kvinnor i Estland, visa nu vad ni förmå i hemslöjdsväg. Huru många av eder ha inte varit på Birkas folkhögskola och lärt sig väva. Visa nu vad ni lärt genom att i sommar hämta mycket vävnader till hemslöjdsutställningen. Inkomsten av edert arbete tillfaller eder själva oavkortad och dessutom finnes det möjlighet för eder att i framtiden finna avsättning för edra arbeten, när ni nu denna sommar visat prov på eder förmåga.

Till Rågö, Korkis och Vichterpel vill jag rikta en särskild uppmaning att hämta mycket med knypplad spets. Redan ha förfrågningar gjorts hos undertecknad om utsikter finnas att på sommarfesten få köpa sådana. Vår önskan är, att alla est-

landssvenska kvinnor möta upp den 2 juli med enrikhaltig samling av egen handslöjd.

Kvinnor ute i bygderna låten inte avhålla ifrån att insända arbeten till hembygdsfestens basar, om än männen tvivlande småle. Låten detta bara tiofallt sporra eder att visa eder duglighet. Göm inte edra arbeten i "spikan".

Hoppas att dessa rader skola nå alla våra estlandssvenska kvinnor, och sänder jag därför alla min hjärtliga hälsning och uppmaning att förfärdiga mycket av hemslöjdens vackra arbeten till den 2 juli 1933.

Alla arbeten, som skola försäljas, borde inlämnas i Hapsal, Neiude tän. 6., senast till pingst för att festkommittén må hinna få överblick över det hela för ordnandet av utställningsfrågan. Varje arbete skall vara försett med namn och pris.

Upp alla!

Helga Bleep.

Vichterpal.

Vichterpals svenska skola, som hittills saknat egen lokal och därför varit förenad under samma tak med ortens estniska skola, kommer antagligen från och med nästa läsår att flytta till Alliklepp. Vichterpalssvenskarna ha länge önskat sig en egen skola, ty såsom det nu varit kan det icke fortsätta. Svenskbyarna ligga för det första för långt från den estniska skolan och för det andra är parallelklass-systemet icke fördelaktigt för dem. Detta har länge insetts av ortens svenskar, men de ha icke haft råd, att bygga sig en egen skola hemma i Alliklepp-Ugla området. Nu har det blivit slag i frågan. Svenskarna ha själva köpt sig en gammal skolbyggnad av kommunen, och denna bygnad har transporterats till Alliklepp för att där användas som bygnadsmaterjal för den svenska skolan. För att de ska lyckas i sitt företag behöva de hjälp. Mätte denna hjälp lämnas dem!

I detta sammanhang kan omtalas, att i början av detta läsår den estniska föreståndaren placerat även en estnisk klass i den svenska parallelklassen. Man väddjade då till kretsskolstyrelsen, men denna fann det icke olagligt att den svenska lärarinnan samtidigt med sina svenska ele-

ver även undervisade den estniska klassen. Den svenska lärarinnan var därför tvungen att samtidigt arbeta i sitt klassrum med 2 svenska och 1 estnisk klass. Först sedan svenska folksekreteraren ingrep avlägsnades den estniska klassen. Det är därför på tiden, att svenskarna få en egen mera självständig skola.

Rikull Lantmannagille sammanträdde d. 25 ds, denna gång i Höbring folkskola. Anslutningen var talrik och intresset för gillet gott. Sedan ordf. M. Pelmas öppnat mötet inledde Rektor F. Erlund diskussionen om vårens arbetsprogram. Man beslöt sig för odling av särskilda växter, varjämte möjligheterna för inköp av sånings- och potatisupptagningsmaskiner för gemensam räkning diskuterades.

Birkasvännernas vinterfest den 26 ds å folkhögskolan hade samlat över tvåhundra deltagare eller mer än skolans jämförelsevis stora lokaliteter bekvämt kunde rymma. Trots menföret hade nämligen mycken ungdom från rätt avlägset belägna orter sökt sig till denna elevförbundets fest.

Förbundets ordf. hr. Lars Lindström hälsade gästerna välkomna, erinrande om att Birkas är ungdomens andra hem. Rektor F. Erlund talade om folkbildningsarbetet och riktlinjer för en nyorganisation av dessa strävanden. Programmet bjöd på kvarstetsång, sång av blandad kör, mnsik av en nybildad orkester, mötesförhandlingar med omval av styrelse och diskussion om arbetet för ungdomen, som resulterade däri att elevförbundet borde verka för bildandet av lokala föreningar. Från scenen gavs en tablå, en skvallerhistoria och en av humor kryddad dialog, som eleverna vid skolan hopsatt. Följde så ringlekar och under dessa ett karnevalupptåg, som väckte stor munterhet, och likaså skämtet: Den förslagene apotekaren.

Rågö Lantmannagille sammanträder den 30 ds å Stora Rågö folkskola kl. 3 e. m.

Nuckö Lantmannagille kallas till årsmöte söndagen den 2 april kl. 3 e. m. å Birkas Folkhögskola.

Inrikes.

Rikssvenska företag i Estland.

I Reval vistas f. n. ledande industrimän från Sverige och England. De föra underhandlingar med Finansministeriet angående samarbete och förening av våra oljeindustrier: a—b. "Kivioli", statens brännskifferindustri samt även det svenska företaget för bearbetning av brännskiffern jämte det engelska "Gold Fields" till ett stort oljeindustri-företag, benämmt A/B "Union". Om denna svenskarnas plan kan realiseras kan det bli ett betydelsefullt uppsving för brännskifferindustrin.

Med anledning av Estlands 10:de sångfest beslöt Regeringen utsläppa 350.000 st. enkronas silvermynt. Mynten prydas på ena sådan med riksvapnet och på andra med en harpa.

Utlandet.

Lettland. Kolonisten Blodniek bildade regering i Lettland, en s. k. "nationalregering". F. d. utrikesministern Sarinsch återvänder till Reval som härvarande sändebud.

Mussolinis och Macdonalds rådplägning och planer ha ännu icke offentligjorts. Så mycket är bekant att man planerar en fredskonvention på 10 år, varvid 4 stormakter, Tyskland inberäknat, skola samarbeta för fredens bibehållande.

England avböt sina underhandlingar med Ryssland angående handelsavtal. Det är Englands första steg till protest mot Ryssland för att engelska medborgare där arresterats.

Jordbruksredskap

&

Trädgårdsarbetsverktyg

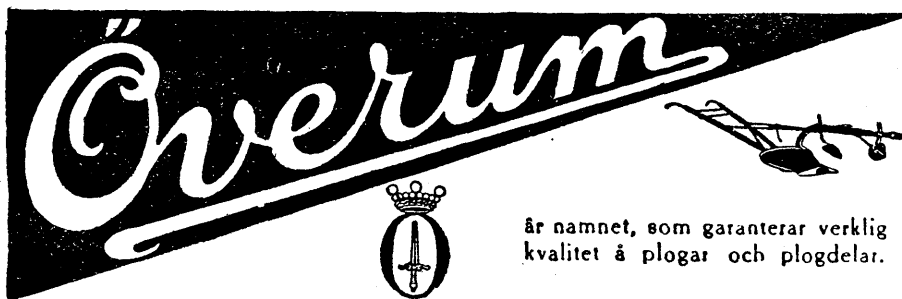
Plogknivar, plogvingar, plogbillar.

Sorteringverktyg, järnplåt, stängseltråd, spikar m. m.

J. Puhk & Pojad

Estonia puistee 19

Tel. 427-55.

är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar.

N. O. Lundström & Co

Innehavare F. Alb. Pettersson
Estlands vice Konsul Importaffär
Luleå.

E. W. Just

Blekeri - Färgeri - Merserisatio
Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

Hemmets Journal

innehåller
veckans bästa läsning

AKTIEBOLAGET

Gestriklands yllefabrik

JÄRBO
Sporttyger, melerade Filtar, Vadmal och Kordero. Goda kvaliteter och billiga priser. (2429)

BORÅS VÄVERI AKTIEBOLAG, BORÅS

Alla slags bomullsvävnader

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin
Ekorre, Hare och Kanin upp-
köpas till allra högsta pris,
Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsak-
ligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes
mot porto.

FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

Symaskinerna

Naumann,
Pfaff,
Vesta

Naumann Velocipederna

äro billiga och goda. — Skriftlig garanti
Kr. Saar & CO.,
Tallinn, Viru tn. 3.

Alla rökare föredra bättre
cigaretter och tobak

"Mikado" — "Extra"
25 st. — 35 cent.

"Palm" och "Kavaler"
25 st. — 20 cent.

"Malai" och "Trape Sund"
50 gr. — 60 cent.

överträffa i alla avseenden an-
dra konkurrerande sorter till
nämnda pris.

"Tobaksfabrikerna"

H. Anton & Co, A/B "Regina"

BO-FAJANS

för Eder jakt- eller fiskestuga finnes i varje
välsorterad Glas-, Porlins- och Bosättningsaffär
BOBERGS FAJANSFABRIK GÄVLE

BIL

-OLJOR
-TOPPAR
-BÄRGNINGAR
-GARAGERINGAR
-DÄCK och SLANGAR
-REPARATIONER

A.-B. Siefert & Fornahder, Kalmar
Tel. 7, 215, 1515. Södra Vägen 30,

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR

Järnvägsrestauranten

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkserving. God plats för bilar.

KUNGÄLVS ÅNGBAGERI, Kungälv
(E. Bergström) Tel. 123 och 165

REKOMMENDERAS

Stort, Gott och Billigt Bröd.

HÄLSINGBORG S NYA SPARBANK
HÄLSINGBORG

Gottgör högsta gällande ränta
å insatta medel.

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudskvall Ångbåtsexpedition, Befraktnings
Skeppsmäkleri och Speditionsaffär. Lager av
kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef.: 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

Arvika Redskapsfabrik - ARVIKA
REKOMMENDERAR

sina förstklassiga, välkända tillverkningar.
Åberopa denna tidskrift.

KUMLA SKOFABRIK
Riks. 54 KUMLA Riks. 54

Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

FENIX Föreningsgatan 7.

DRUVAN Engelbrectsgatan 5

Intima och hemtrevliga rest-lokaler
Omtyckta klubbrom. Direktiön:
A.-B. MÄLMÖ-RESTAURANGER.

N. J. Johanssons Eftr. A.-B., Syfabrik
APLARED

Specialité: Tillverkning av
OVERALLS och ARBETSKLÄDER
Telefon: Aplared 1 och 2

A. I. KJELLGRENS EFTR.

Skövde (I. GOOD) Telefon 1-31
KÖTT- OCH CHARKUTERIAFFÄR
REKOMMENDERAS

SÄKER PENNINGPLACERING
Engelholms Sparbank

Året Runt bra mat på
Systembolagets Restaurang

LAXEN, HALMSTAD

LUDWIG WIGART & Co. A./B.

ENGROSLAGER AV

Sybehör, Ylle-, Tricot- & Korta varor

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,

Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.
nneh.: Civiling. John Wanselin, stadskemi

Aktieb. LUDVIG SVENSSON

KINNA

rekommenderar sina välkända till-
verkningar.

A.-B. Lidköpings Vikingsågar

LIDKÖPING

VIKING

Representant för Estland

Johan Grönsjö. Vana Viru 9. Reval.

Byggnadfirman ANDERS DIÖS

Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadst
Väderkvarnen 1899.

E. Petterssons

Möbleringsaffär
gtabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER
och MATTOR.

Besök

STENBERGS KONDITORI

Tel. 13 SKELLEFTEÅ Tel. 258
Gott kaffe — Goda bakelser
Beställningar mottagas

HILDA MUHR & SON ÖREBRO

Charkuteriaffär
Fabrik och kontor, tel. 1179
Affär Nygatan 46, tel. 625
Stortorget 6, tel. 2625.

BORLIND, BORSÉN & Co

Telegr. adr.: "Borlinds"
GÖTRBORG.

SANKT PETRI LOGEN

Härnösands största och modernaste restaur-
tant Tel. 39 o. 523 MUSIK DAGLIGEN
Sommartid servering även å trädgårdsterrassen.
Gott bord. Moderata priser - Centralt läge.

Köp. PRIMIS TVÄTTPULVER
från Gävle Säpfabrik.

OTTO JANSSONS SKOFABRIK

Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23
Randsydda skodon, Mans- och Goss-
skodon, Slitstarka. Goda passformer.
Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla:
välsorterade affärer.

Rekommenderar sina förskil. tillverkningar av-
PROMENADSKODON, SPORT-, JAKT- och MÖ-
TORKÄNGOR.

Prima PORTLAND CEMENT

från
A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

VAVSKEDAR AV STÅL

garantisstämplade, vävskyttlar, vävspännare
och övriga vävredskap köpas förmånligast
antingen hos våra återförsäljare, hemselöjder
och garnaffärer eller direkt från oss. All till-
verkn. m. vårt firmanamn garanteras. Begär
vår illustr. prislista som sändes gratis.

Gunnar Anderssons vävskedsverkstad
Telefon 1 Oxberg Telefon 1

Två Kvalitetsmärken

Cammal

Norrlands Akvavit

och

Renat Bordsbrännvin

46%

Begär alltid dessa brännvinsorter på
restauranter och systembolag.

„Besök

Borås"